

dosarul nr. 2r-428/18

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina: I. Negreanu

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: E. Palanciuc, V. Buhnaci, V. Clima

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Victor Burduh
Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de către Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrușceac Ion împotriva Iuliei Andrușceac și Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Rezina cu privire la stabilirea graficului de întreveneri cu copilul minor și obligarea respectării acestuia,

împotriva încheierii din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea Iuliei Andrușceac, reprezentată de avocatul Coban Igor, privind prelungirea termenului pentru lichidarea neajunsurilor și s-a restituit cererea de apel depusă de către Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor,

c o n s t a t ă:

La 25 noiembrie 2016, Andrușceac Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Iuliei Andrușceac și Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Rezina cu privire la stabilirea graficului de întreveneri cu copilul minor și obligarea respectării acestuia.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, acțiunea depusă de Andrușceac Ion împotriva Iuliei Andrușceac și Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Rezina cu privire la stabilirea graficului de întreveneri cu copilul minor și obligarea respectării acestuia a fost admisă.

S-a obligat Andrușceac Iulia să respecte graficul de întreveneri a lui Andrușceac Ion cu copilul minor XXXXX, stabilit prin Decizia Autorității Tutelare Teritoriale Rezina la 17 martie 2017, să nu comită acțiuni în detrimentul intereselor copilului și să nu creeze situații de conflict.

La data de 07 decembrie 2017, Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor, a declarat apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor și s-a acordat termen de 15 zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume: achitarea taxei de stat în mărime de 75 lei și prezentarea apelului motivat.

Prin încheierea din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Iuliei Andrușceac, reprezentată de avocatul Coban Igor, privind prelungirea termenului pentru lichidarea neajunsurilor și s-a restituit cererea de apel depusă de către Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor din motivul că: apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 15 ianuarie 2018 a Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău.

La data de 29 martie 2018, Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor, a declarat recurs nemotivat împotriva încheierii din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar ulterior la 23 mai 2018, a depus o cerere de recurs motivată împotriva aceleiași încheieri.

Astfel, și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, indicând că în perioada de timp 12 februarie 2018 - 24 februarie 2018, reprezentantul recurentei avocatul Coban Igor, s-a aflat în concediu medical, respectiv, concluzia instanței de apel precum că în această perioadă a avut posibilitatea de a expedia în adresa instanței o cerere de prelungire a termenului pentru înlăturarea neajunsurilor este contrară circumstanțelor cauzei și probelor anexate.

A relevat, că în ședința instanței de apel din 14 martie 2018, a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 75 lei.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 15 martie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 29 martie 2018 și ulterior la 23 mai 2018, este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În speță se constată că, la 07 decembrie 2017, Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii

primei instanțe și prin încheierea din 15 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor și s-a comunicat apelantei și reprezentantului său despre necesitatea de achitare a taxei de stat în mărime de 75 lei și prezentarea apelului motivat, stabilindu-le un termen de 15 zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate. Concomitent i s-a explicat apelantei că, lichidarea deficiențelor de formă și conținut ale apelului generează examinarea cauzei în ordine de apel, în contradictoriu – restituirea apelului.

În conformitate cu art. 373 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, examinarea cererii de apel în care lipsesc motivele de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază, va conduce la emiterea unei decizii ilegale deoarece decizia instanței de apel trebuie să fie clară și să răspundă într-un mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate în cererea de apel.

Art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede că, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

Prin urmare, recurentul urma să înlăture neajunsurile menționate în încheierea instanței de apel, la caz, să depună apelul motivat și să achite taxa de stat în mărime de 75 lei, în termenul stabilit de instanță.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că după cum atestă materialele cauzei termenul pentru înlăturarea deficiențelor a fost determinat în intervalul de 15 zile de la data recepționării încheierii instanței de apel, obligația de înlăturare a neajunsurilor urmând a fi executată la 16 februarie 2018, termen calculat din data de 01 februarie 2018, când a fost recepționată încheierea instanței de apel de către reprezentantul Iuliei Andrușceac, avocatul Coban Igor, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 106).

Astfel, Colegiul relevă că, apelantul nu s-a conformat cerințelor statuate în încheierea instanței de apel, neprezentând cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat. Cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat a fost prezentată abia în ședința instanței de apel din 14 martie 2018, după expirarea termenului stabilit de instanță pentru lichidarea neajunsurilor, solicitând concomitent și prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor, din motivul aflării în concediu medical.

Prin urmare instanța de recurs consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel - motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în

termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu art. 113 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă (în vigoare la momentul emiterii încheierii contestate), dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Instanța de recurs remarcă că, apelantul a beneficiat de un termen suficient pentru a înlătura neajunsurile menționate, urmând astfel, să întreprindă toate măsurile necesare după cum sugerează jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germania, nd. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or, apelantul, fără motive întemeiate, în termenul stabilit nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2018, respectiv, acțiunile apelantului reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Or, în conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Deci, în situația în care apelantul cunoștea încă de la data depunerii cererilor de apel despre neajunsurile cererii, urma să manifeste diligență în exercitarea cu bună-credință a drepturilor sale procedurale.

Mai mult decât atât, certitudinea legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât și ale intimatului, din care motiv instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale, din motivul înțelegerii greșite a efectelor legale.

De asemenea instanța de recurs nu va susține alegațiile reprezentantului recurente Andrușceac Iulia, avocatul Coban Igor, invocate în cererea de recurs, precum că a fost în imposibilitate să îndeplinească indicațiile instanței de apel în termen deoarece în intervalul de timp 12 februarie - 24 februarie 2018 s-a aflat în concediu medical, iar instanța neîntemeiat i-a respins cererea de prelungire a acestui termen, deoarece, prin prisma prevederilor art. 115 Codul de procedură civilă, prelungirea termenului de procedură implică îndeplinirea unor condiții prevăzute expres de lege, care nu trebuie să fie unele doar iluzorii.

Or, forma procesuală de apărare a drepturilor civile impune reglementarea normativă a fiecărui aspect de procedură neîmpiedicată de interpretarea ambiguă a legislației. Respectiv prelungirea termenului procedural are drept finalitate stabilirea de către instanța de judecată a unui nou termen. Soluția privind prelungirea termenului procedural însă, urmează a fi adoptată doar în baza cererii și doar în baza motivelor recunoscute de instanța de judecată ca fiind întemeiate,

atunci când termenul de procedură pentru îndeplinirea unui act sau a unei acțiuni procedurale au fost omise în rezultatul unor circumstanțe obiective, independente de voința părții, aceste aspecte urmând a fi demonstrate de partea solicitantă. Cererea de prelungire a termenului procedural se depune la instanța de judecată, care examinează procesul în legătură cu care urmează a fi îndeplinit actul de procedură în termenul omis, persoana interesată urmând să indice motivul întemeiat al omiterii termenului pentru îndeplinirea actului de procedură și să facă dovada existenței acestui motiv, cu prezentarea probelor corespunzătoare.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) - (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sanctiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Mai mult, exonerarea arbitrară a apelantei de sancțiunile procedurale stabilite de dispozițiile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Codul de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile.

Aici urmează a fi reținut că Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor, nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale, iar instanța de apel corect a restituit apelul pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat.

Or, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a cererii de apel întocmită în conformitate cu prevederile legii și dovada de plată a taxei de stat, sunt obligatorii atât pentru participanții la proces, cât și instanței de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește în principiile fundamentale ale procedurii civile,

neexecutarea căreia ar fi în măsură să afecteze atât aparențele de imparțialitate obiectivă a instanței de judecată, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Andrușceac Iulia, reprezentată de avocatul Coban Igor.

Se menține încheierea din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrușceac Ion împotriva Iuliei Andrușceac și Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Rezina cu privire la stabilirea graficului de întrevederi cu copilul minor și obligarea respectării acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Victor Burduh

Iuliana Oprea